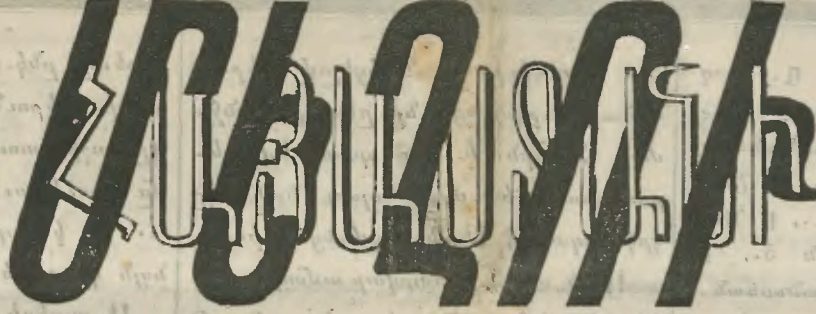

Տարեկան դրոշմ է 10 ռուբլի:
Վեց ամսուանը՝ 5 ռ., երեք ամսուանը՝ 3 ռ., ամիսը 1 ռ.:
Առանձին համարներով խրատները 5 կոպեկի:
Խմբագրատունը բաց է ամեն օր բացի կիրակի և տոհմիկից
առաջ և 11—2 ժամը կիսօրից յետո:
Օտարադպրագիրքի դիմում են ուղարկել խմբագրատնան հետե-
ւակ հասցեով. В. ред. издана «Мей Азия-мат», в. Тиф-
ли, կամ Редакция «Международный» в Тифли
(Caucase).

Խմբագրատնան ուղարկված և թղթի նամակները
պետք է պարզ գրուած լինին պարզ ստորագրութեամբ և հաս-
ցեով: Խմբագրատնան կարող է փոփոխել, ուղղել և կրճատել յո-
ղուածները: Խմբագրատնան իւր վերայ չէ առնում յետ ուղար-
կել յոգուածները և պահում է երկու ամիս մինչեւ ցարհանջը:
Յայտարարութիւնները ձեռնարկուած են ամեն մի թուի մէջ 2 կոպ.
Յայտարարութիւնները ընդունուած են ինչպէս և օտար լեզուներով:
Յայտարարութիւնները ընդունուած են Խմբագրատնան, «Արմենիա»
հիւրանոցի տակ պ. Յ. Տէր-Յովսէփեանի ծխախոտի խանութում և
պ. Շահվերդեանի պապիկոնում:

ԲՈՎԱՆԴԱԿՈՒԹԻՒՆ
Քաջանաների բարեկարգութեան և
ապահովութեան հարցը:
Ազգային. — Թղթակցութիւններ
Նոր-Նախիջևանից, Մոսկովայից, Ար-
մանակից, Արմաիրից, Ախալքալաքից
և Դնիպրից:
Քաղաքական. — Քաղաքական
լուրեր:
Մանր լուրեր:
Խառն լուրեր:
Յայտարարութիւններ:
Բանասիրական. — Գրական:

ԹԻՖԼԻՍ, 18 ՄԱՐՏԻ 1883 Թ.

Վերջին ժամանակ հոգեւոր իշ-
խանութիւնն կրկին զարթոնքի է
քաջանաների վիճակի բարեկարգու-
թեան և ապահովութեան հարցը:
Կրկին ենք ասում, որովհետեւ նա մի
քանի անգամ խորհրդածութեանց
և մամուլի առարկայ է եղած և
մենք նոր բան չ'ունենք ասելու, բայց
եթէ կրկնու ինչ որ «Մեղուն» յայտ-
նած է մի քանի անգամ: Ապահովել
քաջանայի վիճակն, դա անհրաժեշտ
է, դա հոգեւոր իշխանութեան և ժո-
ղովրդի պարտքն է:
Բայց ի՞նչպէս և ի՞նչ միջոցներով
պէտք է կատարվի այդ պարտքը—
ասա սա է խնդիրը: Այս մասին շատ
տեսակ առաջարկութիւններ և դա-
տարութիւններ եղած են, անշուշտ
և՛ կը լինին: Բայց մեր ժողովրդաց
հատկացութեան և մեր եկեղեցի-
ների դրամական միջոցներին նայե-
լով՝ մենք միայն կրկնու ելք ենք
գտնում: Կամ եկեղեցին պէտք է

ԲԱՆԱՍԻՐԱԿԱՆ

ԳԻՆԵԴԵԻ.

(ՉՈՐՍ ՕՐՈՒՄՆ ՊԱՏԱՌԻԹԻՒՆ).

ՆՈՒԵՐ
«Մեղուն» Հայաստանի քաղաքի բանակից
ամսիկ յիշատակին.

Հետեւել առաւօտը Անթառնի
վաճառատան սենեկում թմրած ու չըլ-
մած ուկերիչ խաչոն 150 մանէթ փող
և իրան համար վարձուած խանթի դաշ-
նազիրն Գրիգոր-աղայի ձեռքից ստա-
նալուց յետոյ, իրան աջ ձեռքը երկա-
րացնում էր դէպի սենեկում կանգնած
մի անձնաթի մարդը, խնդրելով ար իրան
տեղակ ձեռք դնել (ուկերիչը ինքը ան-
զգազէն էր) ընկերութեան հետեւել
գրաճանաչ գրիւ վրայ:
«Աստուծով. 18... թուին յունիսի
15-ին ի քաղաքն Նշուրուած. մենք ի
նեղուց ստորապիտակ 18... թուին
մինչև 18... թիւը չորս տարի չարու-
նակ ընկերովի առեւտրականութեամբ և
* Տես «Մեղուն» № 27.

ապահովացնելու համար են քաջա-
նայայած և քաջանայութեան վե-
րայ նայում են իբրեւ մի արդիւնաւոր
կարուածքի կամ՝ աղբիւրի վերայ
առանց նրա բարոյական պարտքը
ձանաչելու: Ի՞նչպէս ուղում էր, որ
բանաւոր ոչխարը, ծուխը իւր բուր-
դին ու կաթը առջ հալում են և նը-
րանից նրա պարտքը չը պահանջէ:
Այսպէս ուրեմն եթէ քաջանայը
ուղում են ապահով վիճակ ունենալ
իրանը էլ պէտք է մտաւոր և բա-
րոյական յենդ ունենան: Երբ այդ
յենդը կ'ունենան և բաւականաչափ
ծուխ, նրանք ապահոված են նիւ-
թականապէս, ուստի և քաջանայից
վիճակի ապահովութեան վերայ մը-
տածելու հետ հարկաւոր է և նը-
րանց յենդը որոշելու վերայ խորհել:
Մէկն առանց միտի երբեք խոր-
հուր չ'ունի: Քաջանային ուժի
նշանակելով՝ առանց նրա վերայ
պարտականութիւնը դնելու, առանց
նրանից յենդ պահանջելու գործին
յաջողակ ելք չի տրվել, որովհետեւ
այդ լաւ ուժի տակ իր զորութիւնը
կրկին անարժանեկրին և սրանք աւել
մեծ զուճարեկրով կարող են ոյժ տալ
սխմականութեան:

ԱԶԳԱՅԻՆ

ՆՈՐ-ՆԱԽԻՋՆԱՆ
24 փետրուարի.

Ամոց 19-ին ժամանեց մեր քա-
ղաքը վիճակի առաջնորդ ամենապա-
տիւ Մակար սրբազան արեւելոսկոպ-

սը և արժանաւայել եկեղեցական
հանգիստ ընդունվեցաւ սուրբ Լու-
սաւորիչ աւագ եկեղեցում: Սովորա-
կան շարական և աղմուկ մաղթանք-
ներէն յետոյ, նորին սրբազնութիւնն
յոգնախուռն ժողովրդաց յորդոր կա-
րաց իբրեւ հայրազգութիւն որբեր, իւր-
եանց ներքին ազգային գործերն խո-
հեմութեամբ, աշխրջութեամբ և ա-
մենայն զուշաւորութեամբ յառաջ
վարել մինչեւ եկեղեցու զխոյն ընտ-
րութիւնն: Տեղւոյս պատուաւոր բնա-
կիչք և քաղաքապետը մեծ բազ-
մութեամբ ինչպէս զայտեսան, նոյն
և ուղևորութեան օրն, ամոցս 21-ին,
յարգանքով ձանապարհորդեցին նո-
րին զերապատուութիւնն մինչև եր-
կաթուղու կայարանն: Սրբազան հայրն
զինանելով հասարակութեան թա-
խանանքին ազգային կարեւոր գործոց
պատճառաւ, բարեհաճեց թողուլ
քաղաքում սրբազան Սուքիաս կաթու-
րանի իբրեւ բնաւորաբնից և Նոր-
Նախիջևանի վիճակին փոխանորդ ա-
ռանց Քիչնե գնալու, որքան ժամա-
նակ ինքն տեղապահութեան պաշ-
տօնով կը պարտաւորուի Լքմիսիին
մնալու:
Այսօր, նման չը տեսնուած, գե-
ղեցիկ հանգիստ կատարուեց մեր ա-
ւագ եկեղեցու մուրճի վարդանի տունը:
Բոլոր եկեղեցիների միաբան քաջա-
նայք և զպիւրը ներկայ էին: Սրբազան
պատարագի սրբերգութիւնը փոխ
առ փոխ պաշտեցին զպարսնոցի աշա-
կերաք և Հովնաթան վարժարանի
աշակերտութիւնը: Ոգևորութիւն ընդ-
հանուր էր բաղմահաւաք ազգայնոց
մէջ: Աստուծային պաշտմունքէն յե-

տոյն տօնին պատշաճ իմաստալից քա-
րոզներ խօսեցան զերապատու. Սու-
քիաս կաթուրան և բարեհաճեց
Մամբրէ վարդապետն: Հոգեհանգիստն
կատարուեց զմայլելի շքեղութեամբ:
Ղրանից յետոյ աշակերաք, աշակեր-
տութիւն, ուսուցիչք, վարժուհիք, կա-
նանց խնամատար ընկերութեան խոր-
հրդոց անդամք, բաւականաչափ ազ-
գայինք և հոգեւորական դասն, հա-
մախմեցան զարանոցի ընդարձակ
դահլիճն, ուր եղան աւուր մեծ նը-
շանակութիւն բացատրող ճառախո-
սութիւնք պ. Շահազիզեանի և հայր
Ջարիփանցի կողմանէ: Տղայք և աղ-
ջուկներ փոփոխակի երգեցին ազգա-
յին խրախուսական երգեր: Հանգի-
սէն վերջը կանանց ընկերութեան խոր-
հուրը բաժանեց աշակերտներին և
աշակերտուհիներին նարինջ և շա-
քարահաց: Ամին օր շարժուած սըր-
տով և իւր անցեալ փառաց յիշա-
տան նորոգած, հայացած հոգեով,
դէժ օր մի, տուն դարձաւ: Տեղւոյս
հասարակութեան համար այդ երկ-
րորդ անգամն է հանդիսով կատար-
վում վարդանանց տօնն. Աստուծո
յաջողէ ապագայ տարինըւում առա-
ւել շքեղութեամբ կատարուած տես-
նելու:
Ջիւլի լրագրի 12 և Արձագանքի
7 թուում պ. Պոփովի 300,000 ռ.
նուիրարեութեան մասին հրատա-
րակութիւնն՝ քաղաքում գիշերթիկ
ուսումնարան բռնալու նպատակաւ,
հեղուկութիւն և համարվում պ. քա-
ղաքապետի արդիւնաւոր գործունեու-
թեան, ըստորում առաժին համա-
ձայն ճառ լծաւ, նա համամ, միայն

որ Կոստանդնուպոլսից բերած մի հակ
ապրանքին մէջ իրան կնոջն ու աղջ-
կան հագուստեւ կային: Գորտ համար
վճարուած փողը արհեստագործին իրան
սեպհական, արդար փառապան էր: Ան-
գուլթ Անթառնից այդ մասին էլ լուր
գիտմամբ: Նա իրան առանձին հաշիւ-
ներն ունէր: Հենց որ սոկերիչը ոտը
սենեկից դուրս գրեց, Գրիգոր-աղան
մի կտոր թուղթ վերցրեց և հետեւել
հաշուեկիւղը կաղմեց:
Ընկերութեան դրամապիտի մէջ ու-
նեցած իմբաժինը, 2500 մանէթ, Պոլիս
ուղարկելիս կանխիկ փող տուի, 5000
մանէթ, այդ գումարին երեք ամսուան
տուկուր հարկերին յետոյ, 150 մանէթ,
Գործիչների համար այժմ իրան տուի
150 մանէթ. խանթին երկու տարվան
վարձը վճարեցի 60 դուաու, սորա եր-
կու տարվան տուկուր 60 դուաու, մի-
ասին անում է 6 մանէթ, գումարն ա-
նում է 7806 մանէթ: Այս գումարի
փոխարէն ստացայ, տուելը 2000 մանէթ
արժողութեամբ. խանթի միջի ահեհ-
ղաների նրա բաժինն 300 մանէթ,
Քեօփրիքեօյի եկեղեցւոյն արձաթներն
400 մանէթ, մի հակ ապրանքին մէջ
իրան հասանելի ճոթեղենների արժէքն
300 մանէթ, գումարն է 3000 մանէթ,
Կրկին 4806 մանէթ ընդ, ընդ, ընդ է

այդ առիթով հաղարհներ ծախսեր արդեն մատան անցած են և անվերադառնալի:

Մ Օ Ս Կ Վ Ա

3 մարտի.

Յարգյալ խմբագիր: Կարգադրվ է՝ հրել մեջ Կարսի ուսումնարանների վարչութան հրաւերը՝ եւ ձեռնարկեցի մի հանգանակութիւն Մոսկովայի հայ կանանց շրջանում դոյն ուսումնարանի նիւթական նպատակ հասնելու համար: Հանգանակութիւնը հայտնի էր բոլորից և բոլորից և մի ուրիշ ուղարկեցի Վոլոկասին Հայոց Բարեգործական ընկերութեանը, առաջարկելով այն գումարը միացնել զբաղմունքի հետ, որ ընկերութիւնը ստացած է կամ ունի ստանալը նոյն ուսումնարանների օգտին անշարժ կալուած գնելու համար: Յայտնում հրապարակապէս իմ խորին շնորհակալութիւնը այն յարգոյ աշխատանքին և օրհորհորին որոնք չը խնայեցին իրենց օժանդակութիւնը մի չքաւոր հայ հասարակութեան չքաւոր ուսումնարաններին:

Այս նուիրատու աշխատանք և օրհորհորի ազգանունները:

Մ. Զատուման 25 ռուբլի, Ե. Զատուման 5 ռ., Ս. Քարվիդեան 3 ռ., Ե. Լիանոզեան 5 ռ., Ե. Վարդապետեան 3 ռ., Մ. Վարդապետեան 10 ռ., Ե. Սարգսեան 20 ռ., Ե. Մեհրապետեան 3 ռ., Զ. Քումանեան 15 ռ., Ք. Վոլոկասեան 15 ռ., Մ. ձգնաւորեան 15 ռ., Ս. Սյայում Ումի 5 ռ., Զ. Պատուականեան 10 ռ., Ք. ժանցեան 10 ռ., Մ. Բարսեմեան 5 ռ., Մ. Ներսիսեան 5 ռ., Ե. Նաճարեան 3 ռ., Տէրիբեկեան 3 ռ., Տ. Սուլեյմանեան 3 ռ., Ե. Մարկոսեան 10 ռ., Մ. Զատուման 5 ռ., Ս. Լիանոզեան 25 ռ., Ե. Վարդապետեան 25 ռ., Զ. Վարդապետեան 3 ռ., Կ. Սամահանեան 20 ռ., Կ. Սիւրբանեան 15 ռ., Ե. Տեր-Պաւստեան 10 ռ., R. S. 3

ա., Ն. Կորոտեան 5 ռ., Ա. Բողդանեան 10 ռ., Ա. Վարդապետեան 10 ռ., Ն. Սահեմեան 5 ռ., Զ. Քումանեան 10 ռ., Ք. Քումանեան 5 ռ., Մ. Շամխարեան 5 ռ., Մ. Ք. 5 ռ., Ի. Սուրենեան 3 ռ., Մ. Քումանեան 5 ռ., Ե. Տէրիբեկեան 2 ռ., Ե. Բարսեմեան 2 ռ., Մ. Բարսեմեան 2 ռ., Ս. Բարսեմեան 10 ռ., Ե. Բարսեմեան 1 ռ.:

Սիրանոյշ Բարսեմեան.

Ա Ր Մ Ե Ա Ն Ս Կ

2 մարտի.

...Խմբագրապետ տէր. Շատուց ի վեր տեղւոյ հայ հասարակութեանը խօսակցութեան նիւթ եղած էր ունեւալ հայկական թատրոն, վերջապէս մեր գործունեայ երիտասարդաց աշխատութեամբ յաջողութեամբ հասնել իւրեանց փափագին և այս երկու տարուայ միջոցին բաւական տեղեկացումներ արուեցան և ժողովուրդը շատ սիրով կը յամալէ թատրոն: Չեմք կարող անկեղծ շնորհակալութիւն չը յայտնել մեր թատրոնի անկեղծ բարեկամներուն պա. Ա. Տապալանեանին, Մ. Ալեանաքեանին և Լ. Տապալանեանին, որոց ջանքով և համակցութեամբ և որ ժողովուրդը կը վայելէ այդ անմեղ և կրթիչ զբօսանքը: Բայց նկատելին այն է, որ աղանիւ հայուհիք ևս այս կարծիք միջոցին մեջ ուսումնասիրելով հայկական բեմը և հասկանալով թատրոնի իսկական խորհուրդը, ցանկութիւն յայտնելով իրենց սիրով մասնակցել դեռ տասնուայ խմբին հետ, ներկայացումն տալու համար այն ինչ միջոցով այժմ ինչպէս տեղի ունի նոյնպէս աւանդ, ամօթ կը համարուէր իրական սեռին բեմ դուս զաւր արդարաւորապէս գերաւոր շատ զօրաւորութեանց կը հանդիպէին ներկայացում մի տալու ժամանակ գերասանու հեաց կողմէն, այժմ յոսով Լեմբ, որ այդ զբօսարուութիւնը այլևս չեն պատահիր սպին. հայու հեաց ժողովուրդու հոգ:

այն շնորհիւ, մասնակցելով դերասանաց ներկայացումը ըստ պահանջման հարկին, և մեր պատուելի դերասանաց խումբը այսուհետեւ կը կրկնապատէ ներկայացումը թիւը:

Այս տարի փետրվար ամսոյ վերջերուն յիշեալ թատրասիրաց խումբը խաղաց յոգուտ տեղական «Բար» ընկերութեան մեծ. պ. Սիւլիւկի մի կոմէդիան, յորում կանանց դերերը խաղացին մեծ. տիկնայք Զ. Տապալանեան, Յ. Մեանիքեան, Ե. Ալեանաքեան, Ք. Ալեանաքեան և Կ. Պապեան օր. Կ. Մաղլումեան, որք թէ և առաջին անգամն էր, որ բեմ վերայ դուս էր զային, սակայն շատ յաջողութեամբ կատարեցին իւրեաց դերերը և բոլոր հանդիսականաց կրկին և կրկին ծափահարութեամբ վարձատրուեցան:

Չը նայելով ժամանակի անյարմարութեանը թատրոնի դահլիճը իւր հանդիսականներով, որք շատ գոհ և ուրախ էին տեսնելով աշխոյժ դերասանուհեաց խումբը բեմ վերայ: Չուտ արդիւնք զոյացաւ 80 ռ. 20 կ. բացի ծախսերէ. մեր անկեղծ շնորհակալութիւնը կը յայտնեմք թիւ դերասանուհեաց և թէ՛ դերասանաց խմբին, որք նոյնպէս առաւել քան բաւարար կատարեցին իւրեանց դերերը: Քանի որ հայերէն լրագիրքը ըսկան շատանալ մեր քաղաքին մեջ, այն չափ ալ մեր ժողովուրդը զարթոնցաւ իւր թմբութեանէն, հասկացաւ և իմացաւ նրանցով պարտաճանաչութիւնը և ինքնաճանաչութիւնը կայծ մ'այս տեղ օրուայ խօսակցութեան նիւթ եղել է հասարակաց օգտի վերայ մասնակցել խօսելու և ըստ կարիի նրանց ցուցը դարձան մ'առնելուն աշխատելու: Լ. Տապալանեան և Ներսէս Մաղլումեան անցեալ տարուայ վերջերում Բար. ընկ. նը պատմ մ'ընկաւ մտքով առեւտրական զործ բռնեցին ընկերութեամբ ուսկից շահելով 300 ռ. միող նուրից:

յիշեալ ընկ.: — Այս տարի բարիկենդանի օրերուն պա. Լ. Տա. և Մ. Ալ. աշխատութեամբ պարահանդէս մի տրուեցաւ ուսկից զայացած 60 ռ. 14 կ. արդիւնքն յատկացուեցաւ նոյն վերոյիշեալ ընկ:

Այսպիսի բարեգործութիւնները որչափ որ պատիւ ու վարձք են բարերարաց նոյնչափ ալ քաջալերութիւն և իրաւացի պարծանք են ընկ. որով և կը յայտնէ իւր խորին շնորհակալութիւնը:

Մկրտիչ Մաղլումեան.

Ա Ր Մ Ա Ի Ի

20 փետրվարի

Յարգյալ խմբագիր. Մեզանում արդէն սկսուել է զարնային եղանակը և այս տարի սպասում են առատ հուն. ձի որովհետեւ առատ էր ձիւնով: Ինչ որ շինուեցաւ. Ռոստովու Վրասիովկասեան երկաթուղին, որը հիմա Արմաւիրի միջով է անցնում, այն օրից սկսաւ Արմաւիրը բարձրանալ, յառաջ գնալ: Ամեն տեղից հեռատես և ճարպիկ վաճառականներ թափվեցան թէ՛ Ռոստովից թէ՛ Ստաւրոպոլից և թէ՛ Եկատերինօպոլից, այնպէս որ ներկայումս Արմաւիր մեջ կարելի է գտնել ամեն տեսակ ապրանքներ, ի պահեստներ թէ՛ Գիւղեւրում լցուած են սուր վաճառականներ, այնուամենայնիւ գլխաւոր առեւտրականները բնիկ արմաւիրացիք են և զբաղեցնում են մասնակցութիւնը մանուշակաւորի ապրանքի մեջ և ու այս առեւտրի ճիւղը այնքան լայն ապարեղ է բացել, որ արմաւիրացի Ռոստեանները Գառապրանները Գաւթեանը և Սեփերանները և այլք կարելի է տեսլ հաստատ թէ բաւականացնում են համարեայ ամբողջ հիւսիսային Արկլասին, վերջապէս Արմաւիրը այնպէս հռչակվել է մանուշակաւորների ապրանքով, որ ուսկից այժմ նրան կոչում են (матеи-

кал Москва): Արմաւիրացի վաճառականը հաստատ բնաւորութեան տէր է և իւր ձեռք ընկած գումարը շահեցնող ուրիշին վաճառականութեան մեջ յառաջ գցող և ունայն դուարձութեան համար ոչ մի կօպէկ չը վատնող մարդ է, իսկ աղքատ բարեգործական զգացմունք ասած բանը չունին դրանք, ահա 25—30 տարի է, որ Արմաւիր ունի եկեղեցի և դպրոցներ իսկ այդ հարուստներից ոչ մէկը մի օր այդ հիմնարկութիւններին օգնութիւն չեն արել մի կօպէկով այլ այդ հոստատութիւնները պարտական են իրանց զոյութեամբ երկրագործ դասին:

Երկաթուղին այլևս զարկ տուեց երկրագործութեանը տեղւոյս Արմաւիրում ձորտութեան ժամանակուր երկրագործութիւնը ծաղկած էր պէտք է տեսլ որ արմաւիրացիներից իւրաքանչիւրը ունեցած է ձորտեր սարկից բերած, ձորտերին ազատութիւն տալուց յետոյ, արմաւիրացիները ապրած լինելով ինչպէս չեղեցի բնիկը սկսան իրանց համար համարել անպատկութիւն երկրագործութեամբ պարապելու, ուստի և մինչև երկաթուղու գիծը անցնելու հողագործութիւնը բացի թողի արած և ընկած գրութեան մեջ էր, իսկ հիմա իւրաքանչիւր տուն, թէ՛ հարուստ թէ՛ աղքատ, պարապում է ցանով և ձեռքներին ունին նորագոյն մեքենաներ թէ՛ վարելու թէ՛ հնձելու և թէ՛ կալտելու համար:

Բացի հողագործութիւնից արմաւիրացիք պարապում են անասնապահութեամբ, ունենք մարդիկ որոնք ունեն հազար գլխերով ձիւններ, ուստի հոտեր և այլ անասուններ: Մեզու ապահովութեամբ էլ պարապում են արմաւիրացիք:

Այսպիսի յաջող դրութեան մեջ գտնւող 600 տուն արմաւիրացուց միակ եկեղեցին տխուր ակտարան է ներկայացնում, զորից եկեղեցու պատերի կիւրը բոլորովն լծափուած է, կը

մնում, բացառանքից Անթառեանը թուանշանները գումարելից դնել, Նա միտք էր անում մի կերպով միտք ինչ էլի կրճատել այդ գումարը, բայց էլ թաժկել, բայց հնար և յարմարութիւն չը կար: Զարք կարած վերկացաւ բաժանման գիրը տարաւ վալիի օգնականին հաստատել տուել: Յետոյ թէ վալիին և թէ նրա օգնականին և միւսներին վերջին մնաւ բարովը տուել այդ օրը Անթառեանը և քաջուեցաւ գնացաւ, որպէսզի կրճատուից դուրս գալու պարտատուութիւն տեսնի: Վալիի կարողութեամբ Անթառեանի ընտանիքին մինչև ուստական սահմանը պէտք է ուղեկցէին չորս հոգի զարթոններ:

— Հարկի, ընդհատեցի ևս ձերական խօսքը— ուրեմն Անթառեանը...

— Աւրեմն ինչ. Անթառեանը իրան հաշուեկշիւը կազմեց: Այդպիսի հաշուեկշիւներ կազմելու միջոցով արդարաւորապէս չափ հմուտ էր: Այդ ոչ ինչ. Այդ մապին խօսել անգամ է՛արմէ, ինչ արմէ մնում է ծանօթացնել քեզ ոսկերից խաչոյի տան պատ խոթեան հետ և ապա ել թալ Անթառեանին ծանուցը դնելու:

Ընկերութեան երկրորդ տարին Անթառեանի խորհրդով ու սրա ձեռքով, թաշուն գնած էր, այդ տունը, որը մինչ

օրս նրա վրայ նստած էր, ինչպէս գրտեմք, 2000 մանէթի, որ ամենապակաս դնեն էր: Անշարժ կալուածքի տեսլով կրճատում է մեր պատմութեան ժամանակ-և մինչև այսօր էլ— օրինական հաստատուն ապացուցութեան թղթեր չունին: Անշարժ կալուածքների առ և ծախսել է լինում է հասարակ, անվտանգ թղթերի միջոցաւ: Երբ մէկը որեւէ անշարժ կալուածք է վաճառում, այդ կալուածքի նախկին, ամենանշանքի տիրոջը և սորա անունով և զած, ստացած թուղթը յանձնվում է կալուածքը գնողին, առանց որեւէ մակագրութեան անգամ: Իրան կողմից էլ վաճառողը մի այլ հասարակ փաճառման գիրք է առել, որը շատ հազիւ վաւերացնում են տէրութեան պաշտօնեաները:

Այս կարգով ահա, մի կալուածք հարկարար մարդկանց ձեռքն է անցնում: Բայց գնողի համար վաճառողից ստացած փաճառման գիրքը միակ զօրութիւն է՛ունի, եթէ այդ փաճառման գիրք հետ կից չէ նախ նախկին տիրոջ գիրքը, կամ թափին:

Երբ Անթառեանը իրան ընկերին համար տուն գնեց թափին և վաճառման գիրքը առաջին նուագում յանձնեց ոսկերչուն, բայց վերջերում երբ ոսկերի-

չը առեւտրական գործերով ստիպուած էր յաճախակի բացակայել կրճատումից, ապահովութեան համար սեպհա-

կան տան թղթերը Անթառեանին մօտ պահ էր տուել: Իսկ ինքը հանդիստ և միաժամ սրտով բնակվում էր անընդհատ լիակատար աշխատելով: Մինչև վերջին անգամ քաղաքից բացակայելը խաչոյի համար կարելի չը կար թղթերը Անթառեանից յետ ուղել: Գործերի յաջողութեան մեջ նրա մտքով անգամ չէին անցնում այդ թղթերն և նոյառում մօտ լինելու իւր գործադրութիւնը վրայ, հասաւ, ոսկերիչը, ինչպէս տեսնեք, իրան-իրան բոլորովն կորսնցրուց: Այդ գնացելից և ոսկերչու անգրապատութիւնից Գրիգոր-աղան օգուտը քաղեց: Գեռ կրճատումից չը մեկնած, նա մի կեղծ վաճառման գիր չինել տուեց, իւր թէ ոսկերչուց այդ տունը պարտքի փոխարէն վեր է առել, Վալիի օգնականը այդ փաճառման գիրք վրայ էլ, ինչպէս և օրաճաման գրքի վրայ, իրան զբօսելից դրեց և վաւերացրեց: Այս Անթառեանը այդ տան երկու տարուայ վարձը զուրկեց վալիի օգնականին չէր ընծայում:

Վերջերում մինչ կը տեսնեք և այն կալուրը, որ կրճատումի վալիի օգնականը և այդ քաղաքի մեծանուն հայ

վաճառական Անթառեանը, կալուեցին խեղճ ոսկերչու զինին:

Իսկ. Գու արդէն գիտես, որ Լեոն Անթառեանը քաջուց մի հարուստ տուեց մօրը ոսկերչու տան միջին: Գու տեսար թէ այդ տարօրինակ հանգամանքը ինչ վատ ներդրութիւն ունեցաւ հաւրանակներին և նոյն իսկ պատանու իրան վրայ առաջին անգամ: Որպէս ծընողքին վրայ ձեռք բարձրացնէ, ամեն տեղ և ամեն ժամանակ այդ բանը գաւապարտում են թէ օրէնքը և թէ բարոյականութիւնը:

Բայց մի երկրում, ինչպէս որ Լեոն գուրումն է, օրէնքն ու բարոյականութիւնը ինքնուրուիքն անցան հաւանութիւն չունին ժողովրդեան աչքում, որքան հասարակական կարծիքը թէ կրճատում է ինչ ասել է հասարակական կարծիք, դու այդ տեսար, և ինչ ևս ուր դու ինքը էլ, հարկաւ, դատապարտում և արձամարտում ևս այդ տեսակ հասարակական կարծիքը, բայց Լեոն Անթառեանը զարգացման այն աստիճանը չունէր— և որտեղից կարող էր տեսնալ— որ հասարակական կարծիքները մեջ որեւէ պատգամութիւն տեսնելու: Արդ՝ կրճատումի հասարակական կարծիքը ոչ միայն դատապար-

տում էր մի գաւազ, որ իրան ծնողքին վրայ ձեռք է բարձրացրել, այլ նաեւ պատրաս էր քարկոծ առնել այդպիսի աստիճանին:

Որք նորա հետ այնուհետեւ չէր խօսում, հետը ընկերութիւն կամ առեւտուր անել ոչ ոք չէր կամենում: Եթէ նա տղայ էր, ոչ ոք նորան աղջիկ չէր տալ, իսկ եթէ աղջիկ— կուսանոցը միայն կը պաշտպանէր նորա կեանքի թշուառ մտադրողը: Գեռ այդ հերքէ չէ, ծնողքին վրայ ձեռք բարձրացնող գաւազի գործերը անպիմադրելի անյաջողութիւնների պէտք է հանդիպէին նորա բոլոր կեանքում, անորոշելի տեսերը և հիւանդութիւնները նրան հաւումալ պէտք է անէին: Եթէ որ և է պատճառով գերզատանի տէր եղաւ այդպիսի որդին, նա ոչ երբէք կարող էր միևնույն ժամանակ և հայր լինել: Այդ տեսակ ամուսնի անկողնի մի անգամ ընդմիջաւ կ'անիծէր և կը նղարէր վեր լիթառու բարձրալը:

Յ. Գեղամանց:

(Կը Շառունակով):

նի. թի վերայ ինքը պ. Զորանցը հե-
տևել խորհրդածութիւնն է անում, ու-
րին մենք համարելով մէջ ենք քե-
րում:

« Արդարեւ ինչ է նշանակում կոմս-
պօլիտ հայ ազգի մէջ, հարաւոր է
արդեօք նորա ներկայութիւնը մեզա-
նում, չեմ կարծում: Կոմսպօլիտներ
կարող է ծնել միայն Եւրոպայի, ուր
ազգերի բարոյական և մտաւոր ոյժերը
նրեթական հարստութեամբ հանդերձ
հասել են իւր զարգացման բարձրագոյն
աստիճանին, որով այդ ազգերը միջոց
ունին այժմ, իրանց հայրենիքից դուրս
օգնել ուրիշ ժողովուրդներին, հոգալ
ընդհանուր մարդկութեան շահերի վե-
րայ, լուսաւորութիւն տարածել աշ-
խարհի հեռաւոր երկրները և այլն:
Իսկ հայերը չա՞տ ժամանակ է միթէ, որ
արեւելեան բնութեան չխթանելից ա-
զատուածին, այն էլ միայն Ռուսիայում,
փոքր ի շատէ խաղաղութիւն են վայել-
լում: Եւրոպայի արդի բարոյութիւնը
երկայն դարերի անխնայ աշխատանքի
արդաւրդ է որին անհնարին է հասնել
50 կամ 60 տարիների ընթացքում: Հայ-
ազգութիւնը, որ իւր քաղաքական
առաջին օրից մինչև ցայսօր անասելի
զրկանք ու նախաւիր է կրում, կա-
րօ՞ւ է իւր բոլոր թարմ ոյժերի օգնու-
թեան և հայի նշանաբանը այսուհետեւ
պէտք է լինի Ռուսաց հետեւալ առածը՝
«Впередъ русская дружба съ Туркою»: Այս նը-
շանաբանին հետեւելով հետեւ էլ Եւրոպան
և նորից պարտական են անելու նորա
կրօնը՝ աշակերտները, կամիմ ասել,
տկար և փոքր ազգութիւնները: Պատ-
մում միտքս՝ հանգուցեալ ընկերս մեր
խմբագիրներից մէկին նման քարոզում էր
«Հայութիւն, թող չը լրջաճարտին դո-
ւանից կեղծ ազատամիտները և կոմս-
պօլիտները, ազգերի պատմական կեան-
քում լինումն այնպիսի հանգամանք-
ներ, երբ, առ ժամանակ, աշխարհայե-
տիկութիւնները տեղի պիտի տան
ազգամոլութեան առաջ: Իսկ յետոյ,
երբ մի ազգութիւն բարոյացէս և մը-
տաւորացէս զարգանում է ու սկսում է
բարոյութիւն վայելելու, նորա մէջ,
արդէն, խորքապէս ծագում են դա-
նազան ուղղութիւններ, տարածվում են
մարդասիրական վստահ գաղափարներ,
համոզմունքներ, և դա շատ ընտանի է:
Մի հասարակութեան կամամբողջ ազ-
գի կեանքը նմանում է մի անհատական
անձի կեանքին: Բանի որ մարդս աղ-
քատ է նորա կենսական պահանջները
չափաւոր են և սահմանափակ, բայց
երբ նա հարստանում է մտաւոր և նիւ-
թական ճոխութեամբ, նորա ճաշակն
ևս նրբանում է և պահանջները cres endo
աճում են: Ահա ինչ խորհրդածութիւն-
ներից զրդուած, մենք ձայնակից ենք
հանգուցելու քարոզութեան և միանգա-
մայն արդարացնում ենք նորա հայա-
մուտիւնը: »

*** Պ. Կամպէթթայի ուղեղն ու աշ-
քը. — Փարիզի լրագիրը կրքեմ թէ Պ.
Կամպէթթայի ուղեղն 1100 կրամ կըշ-
ւած է: Եւրոպայի ուղեղներուն մի-
ջին ծանրութիւնը 1400 կրամ է. հե-
տեապէս Պ. Կամպէթթայի ուղեղին
ծանրութիւնը անորալից անուշադր-
մը ուղեղէն աւելի թեթեւած է: Այ-
սու աճմանայիւ, յետ մահուան, հիւան
դութեան տեսակին հաստատութեան
համար փորն ճեղքուած աւուրց առջի
օրն, զիսկին պահպանման համար, մը-
սին զանազան մասանց մէջ կըլած նե-
րարկութեանց պատճառաւ, ուղեղին
ծանրութեան ստուգութեան վրայ տա-
րակցութիւն յայտնուած են: Արիւն է
սակայն, յիշեցնելու առաւ թէ՛ նորա-
զայն գիտութիւնը, ուղեղային ծանրու-
թեան մէջ չեն փնտռել մարդու մը
մտաւորական կարողութիւնն ալ թէ՛ ըն-
դամութեան կարողութիւնն: Եւրոպայի
Առջին ընթացիկութեան յայտնութիւնը,
պատճառեց ձեռն և թուոյն մէջ և ջղի-
կներու հիւսկին կազմութեան փափու-
թեան մէջ կրկնապէս այժմ մտաւոր-
ական ուժին ընդարձակութիւնը: Փա-
րիզի բժշկական վարժարանին մեծ ու-
սուցիչ Տըթթօր Տիւլլը, սրտը քով է
այժմ Պ. Կամպէթթայի գանկը, որան-
չէի կերպով բարակ դո՞ւած է նորա
կազմութեան, որոյ պատճառը չա՞տ են
և գեղեցկատեսիլ: Իսկ առթիւր Վէֆեր
ակնաբոյժն փարիզի բժշկական հանդի-
սին մէջ, Պ. Կամպէթթայի աչքին վը-
րայ կատարուած վիրաբուժական գոր-
ծողութեանց վրայ երկար տեղեկու-
թիւններ տուած է, որոց նայելով Պ.
Կամպէթթայ, իւր տղայութեանը ատեն
զործարանի մը մէջ գտնուած ժամա-
նակ, աշխատաւորի մը գործիքը ալ
աչքին գալով վիրաւորած և անպէտ ը-
րած է: Տըթթ. Վէֆեր 1867-ի դարնան
մէջ, այդ աչքը հանելով տեղը արուես-
տական աչք մը դրած է, թէպէտ տե-
սողութեան կարողութեան զուրկ: Տըթ-
թօր Վէֆեր, զայն Բրօք. խմբագիր
քննութեան ենթարկել ուղեղով նմա-
տուած է, որ հակառակ ամենայն
խնդրանքէն ուղեղով վիրաւորածն ի-
րեն, Պ. Կամպէթթայի աչքն աչքն աչ-
քով Աւստրիայ թագուհւոյն կողային

ընդ Վարդ Զօն Պէշերնի ձեռքը կը-
գանուի, որ մէկ հատիկ ակնաբոյժն է
իշխանական դասուն մէջ:
(Փոռնջ):

Ըստ նորագոյն վիճակագրութեանց
ընդհանուր աշխարհի արտադրած տա-
րեկան երկաթի քանակութիւնն է
19,500,000 թոնոյ, 1881-ին Մեծն
Բրիտանիայէն ելած է՝ 8,377,364 թո-
նոյ եւ կաթիլ: Միացեալ Նահանգներէն՝
2,863,400: Ֆրանսայէն՝ 1,866,438:
Պրուսիայէն՝ 622,288: Աւստրո-Հունգա-
րիայէն՝ (1876-ին) 448,635: Շուէտէն
(1880-ին) 599,628: Լուքսեմբուրգէն՝
(1881-ին) 289,212: Ռուսիայէն՝ 231,341:
Իտալիայէն՝ (1876-ին) 7600: Սպանի-
այէն՝ 73000: Թուրքիայէն՝ 40000: Հա-
րոնէն 1000 և մնացեալ բոլոր երկր-
ներէն՝ 46000: Մեծն Բրիտանիա, Մի-
ացեալ Նահանգ, Գերմանիա և Ֆրան-
սա աշխարհի արտադրած բոլոր երկա-
թին հարկերն 88-ը կը բերեն, որոյ
մէջ Մեծն Բրիտանիոյ բերքն է 43 առ
հարկը: Այս անհիշեթ թանակութեան
զլխաւոր մասը կապուած Միացեալ
Նահանգը այս է հարկերն 29-ը: Մեծն
Բրիտանիա կապուած հարկերն 23-ը և
այս երկու պետութիւնը աշխարհի եր-
կաթին կէսէն աւելին սպառելու վրայ
են:
(Փոռնջ):

ԽԱՌՆ ԼՈՒՐԵՐ

Եւրոպական լրագիր մը, զանազան
ազգաց սոցիալական վերայ ան տե-
ղեկութիւնը կուտայ, իտալիոյ մէջ կա-
նայք՝ ճերմակ, և այրերն թուր զգեստ
կը հագնին սոցիալական շինարար՝ այր
և կին, ճերմակ կզգեստաւորին: Թուր-
քիոյ, Սիրիոյ և Հայաստանի մէջ երկ-
նից կապոյտն ընդունուած է սոցիալային
զիջելու գործածել սովորութիւն եղած է,
և Նիթիլիոյ մէջ՝ ուր բնակիչը սեւ են,
մոխրագոյնն է սոցիալային Բուրքա
յաւուռի նշաններ են: Ճերմակը կը նը-
շանակէ մաքրութիւն, որ հետեւորդն է
մահուան: Երկնից կապոյտն կը նշանա-
կէ հանգստեանը, ուր երջանիկ հոգի
խաղաղութիւն կը գտնեն: Զեղին կամ
խամրած տերեւի գոյնը կը ցուցնէ թէ
մահը բոլոր մարդկային ցաւը վերջինն
է, և Նիթիլիոյ կը թափի նման աշ-
խարհային տերեւը: Եւրոպայի մը
ճապէս կը ցուցնէ հոգն ուր կը գործեն
ամենքեան: Սիրիոյցիք, մեռեալի մը
չուրջն սղալը կանացի գործ մը նկա-
տելով, սուգ ցուցնել պէտք եղած ա-
տեն կանացի զգեստներ կը հագնին:
Թուրքիոյցիք իրենց սիրելիներէն մը
մեռած ատեն՝ խորհրդանշան կենն մեծ
ուրարութեամբ, որով ցուցնել կուզեն
թէ վախճանեալն իշուառ կեանքէն
յերբ զգեստից գործածելու սովորու-
թիւնը կարողութիւն կընթացնէ մնաց:
Ան-
կէ յառաջ Գաղիոյ թագուհի սոցիա-
տեն ճերմակ կզգեստաւորէին:
(Փոռնջ)

Արտասահմանեան լրագիրների հա-
զորագած լուրերին նայելով նորոգ հան-
դուցեալ ուստական կանցիւր իշխան
Գորչակովը քննական մասով չէ մեռել
Բաղէն-Բաղէնում այլ թոյնից: Այդ
մասին Բաղէնի զբոսական կառավա-
րութիւնը քննութիւն է նշանակել:
Պատկ են որ հանգուցեալը թունաւո-
րուած է եղել Փոսթորից բայց դրանից
չէ վախճանուել, որովհետեւ Փոսթորից
նեղորոշութիւնը ոչնչացրած է եղել
հակառակ միջոցներով: Մի ուրիշ թոյն
են պտուած, որի գոյութեան վերայ չեն
տարակուսում: Խիստ քննութիւն է լի-
նում, բայց կարծում են թէ հաղիւթ է
կարելի լինի այդ ոճրագործութեան
գործակիցը բանալ:

ԿԱՐՁԱՎԻՅ մեզ գրում են. — Քաղա-

Եւրոպայի 10-րդ յօդուածին համա-
ձայն, մեծ. նուիրատուն ճանաչվում
է մշտական անդամ՝ «Հ. Բ. Ընկերու-
թեան» կողմատու:

(Փոռնջ):

Ներսիսեան Հայոց ազգային-հո-
գեւոր դպրանոցում հոգաբարձական
խորհրդարանի մէջ, մարտ ամսոյս
23-ին, երկրորդ 8-ժամին, կը լինի
ա ճ ու ր դ (առանց կրկնաճի)
կապալով տալու թէլէթի ս. Գեոր-
գայ ուխտատեղու գալթուժը գը-
նուած ՄԻ ԿՐՈԱԿ Իրա ՄԻ
ՍԵՆԵԱԿՈՎ: Պայմանաթուղթը
կարելի է կարգալ հոգաբարձութեան
դիւանատան մէջ ամեն օր, բացի
կիրակիէից և տօներից, առաւօտեան
10 յ12 ժամն:

Պետերբուրգի ուսանողութիւնը
մօտ քսան տարի է, որ ունի իւր
սեպհական ՄԱՏԵՆԱԴԱՐԱՆ-
ՆԸ մօտ վ ե ց հ ա Ր Ի Է ր
զբերելից բաղկացած: Այդ մասնա-
դարանը որքան համեմատարար հա-
րուած է մեր հին մասնագրութիւն-
ներով և առհասարակ վեներիկի,
վիենայի և Կ. Պոլսի հրատարա-
կութիւններով, այնքան աղքատ է
կողմատուժ դուրս եկած զբերով:
Վերջին տասը տարուայ միջոցում
գուրս եկած զբերելից համարեա՝ ու-
շինչ չը կայ:

Որովհետեւ Մասնագրարանը ոչինչ
աղբիւր չ'ունի նոր զբերի ձեռք բե-
րելու, ուստի համոզուած լինելով, որ
թէ՛ հասարակութեան և թէ՛ մեր
հեղինակների և հրատարակողների
մէջ կը գտնուին շատերը, որոնք ցան-
կանում են օգնել թէ՛ զբերով և
թէ՛ փողով, որ ուսանողները կարո-
ղան կարգալ, հրաւիրուեմ այդ-
պիսիներն ուշագրութիւնը, յայտնե-
ով նախապէս, որ բոլոր նուիրատու-
ութիւնները յօգուտ Մասնագրարա-
նին կ'արձանագրուի սահմանուած
մաստանի-մէջ և կը հրատարակուի
լրագրութեան մէջ ի դիտութիւն հա-
տարակութեան:

Խնդրում եմ պարտաւորութիւն
ուղարկել հետեւալ հասցեով: Петер-
бургъ. Студенту университета Каране-
ту Ягубьянъ — խնդրում եմ միս լը-
րագրելից բարեհաճեն արտապիւլ
այս յայտարարութիւնը:

Կ. Եաղուբեան.

Նոր-Նախիջևանի և Բնտարարիոյ
թեմական դպրոցների ՏԵՍՁԱ-
ԿԱՆ պաշտօնը թափուր մնալով
պ. Ա. Բահաթիբեանի մահումը,
նոյն դպրանոցի հոգաբարձութիւնը
խնդրում է ցանկացողներին՝ յայտնել
հոգաբարձութեան իւրեանց յօժա-
րութիւնը յոնձն աւանու այդ պաշ-
տօնը:

Գալանոցի տեսչի պարտականու-
թիւններն են, իրեն նրա մերձաւոր
կառավարող հսկել և պահպանող լինել
ներքին բարեկարգութեան և յառաջա-
դիտութեան նորին ըստ ամենայն մա-
սանց (կանոնագր. զպր. յօդ. 29):

Գալանոցի տեսչի ընտրի՝ յու-
սուսական և յարժանաւոր եկեղե-
ցականաց կամ աշխարհականաց ա-
ւարտից զընթաց ուսման ի ձեմա-
րանի մայր Աթոռոյ ս. Եջմիածնի
կամ ի բարձրագոյն ուսումնարանս
աւարտեան (յօդ. 30):

Տեսչութեան համար թոշակ սահ-
մանուած է տարեկան 1800 ուրբի,
բացի բնակարանէն և վառելիաց, ևս
և միոյ առարկայի ուսուցչութեան
ռոճիկն, որոնք ստանալ առանձին
ըստ թուոյ դասուցն (յօդ. 31):

Գալանոցի այլ կանոնաց և զը-
րութեան ծանօթանալ ցանկացող-
ներին կը յուղարկուի նրա տպագիր
կանոնագրութիւնը:

Նախագահ խորհրդոյ հոգաբարձուաց՝

Սուրբառ Եպիսկոպոս.

ԼՈՅՍ ՏԵՍԱԿ

Մ ո ռ ր ա ց ա ն ի
ՀԱՅ ԲՈՂՈՔԱԿԱՆ
ՆԻ ԸՆՏԱՆԻՔԸ

Վ աճառ վում է Կենդանական գը-
րաւաճառ անոցում: Գրքն է 40 կոպ.
գուճարով գնողներին զիջում կը
լինի:

(15—15)

Լ Ո Յ Ս Տ Ե Ս Ա Ի

ԳԱՆԴԱՆՈՒ ՕՂԱԻ

Կովկասի երեք արարուածով
Հեղինակութիւն Գ. ՍՈՒՆ-
ԴՈՒԿԵԱՆՅԱՆ — Գրքն է 50 կ.
Վ աճառ վում է Կենդանու-
կան և Կովկասեան գրաւա-
ճառ անոցներում:

6—6

Լ Ո Յ Ս Տ Ե Ս Ա Ի

ԳԱՆԴԱՆՈՒ ՕՂԱԻ

Կովկասի երեք արարուածով
Հեղինակութիւն Գ. ՍՈՒՆ-
ԴՈՒԿԵԱՆՅԱՆ — Գրքն է 50 կ.
Վ աճառ վում է Կենդանու-
կան և Կովկասեան գրաւա-
ճառ անոցներում:

6—6

Լ Ո Յ Ս Տ Ե Ս Ա Ի

ԳԱՆԴԱՆՈՒ ՕՂԱԻ

Կովկասի երեք արարուածով
Հեղինակութիւն Գ. ՍՈՒՆ-
ԴՈՒԿԵԱՆՅԱՆ — Գրքն է 50 կ.
Վ աճառ վում է Կենդանու-
կան և Կովկասեան գրաւա-
ճառ անոցներում:

6—6

Լ Ո Յ Ս Տ Ե Ս Ա Ի

ԳԱՆԴԱՆՈՒ ՕՂԱԻ

Կովկասի երեք արարուածով
Հեղինակութիւն Գ. ՍՈՒՆ-
ԴՈՒԿԵԱՆՅԱՆ — Գրքն է 50 կ.
Վ աճառ վում է Կենդանու-
կան և Կովկասեան գրաւա-
ճառ անոցներում:

6—6

Լ Ո Յ Ս Տ Ե Ս Ա Ի

ԳԱՆԴԱՆՈՒ ՕՂԱԻ

Կովկասի երեք արարուածով
Հեղինակութիւն Գ. ՍՈՒՆ-
ԴՈՒԿԵԱՆՅԱՆ — Գրքն է 50 կ.
Վ աճառ վում է Կենդանու-
կան և Կովկասեան գրաւա-
ճառ անոցներում:

6—6

Լ Ո Յ Ս Տ Ե Ս Ա Ի

ԳԱՆԴԱՆՈՒ ՕՂԱԻ

Կովկասի երեք արարուածով
Հեղինակութիւն Գ. ՍՈՒՆ-
ԴՈՒԿԵԱՆՅԱՆ — Գրքն է 50 կ.
Վ աճառ վում է Կենդանու-
կան և Կովկասեան գրաւա-
ճառ անոցներում:

6—6

Գալանոցի տեսչի ընտրի՝ յու-
սուսական և յարժանաւոր եկեղե-
ցականաց կամ աշխարհականաց ա-
ւարտից զընթաց ուսման ի ձեմա-
րանի մայր Աթոռոյ ս. Եջմիածնի
կամ ի բարձրագոյն ուսումնարանս
աւարտեան (յօդ. 30):

Տեսչութեան համար թոշակ սահ-
մանուած է տարեկան 1800 ուրբի,
բացի բնակարանէն և վառելիաց, ևս
և միոյ առարկայի ուսուցչութեան
ռոճիկն, որոնք ստանալ առանձին
ըստ թուոյ դասուցն (յօդ. 31):

Գալանոցի այլ կանոնաց և զը-
րութեան ծանօթանալ ցանկացող-
ներին կը յուղարկուի նրա տպագիր
կանոնագրութիւնը:

Նախագահ խորհրդոյ հոգաբարձուաց՝

Սուրբառ Եպիսկոպոս.

ԼՈՅՍ ՏԵՍԱԿ

Մ ո ռ ր ա ց ա ն ի

ՀԱՅ ԲՈՂՈՔԱԿԱՆ

ՆԻ ԸՆՏԱՆԻՔԸ

Վ աճառ վում է Կենդանական գը-
րաւաճառ անոցում: Գրքն է 40 կոպ.
գուճարով գնողներին զիջում կը
լինի:

(15—15)

Լ Ո Յ Ս Տ Ե Ս Ա Ի

ԳԱՆԴԱՆՈՒ ՕՂԱԻ

Կովկասի երեք արարուածով
Հեղինակութիւն Գ. ՍՈՒՆ-
ԴՈՒԿԵԱՆՅԱՆ — Գրքն է 50 կ.
Վ աճառ վում է Կենդանու-
կան և Կովկասեան գրաւա-
ճառ անոցներում:

6—6

Լ Ո Յ Ս Տ Ե Ս Ա Ի

ԳԱՆԴԱՆՈՒ ՕՂԱԻ

Կովկասի երեք արարուածով
Հեղինակութիւն Գ. ՍՈՒՆ-
ԴՈՒԿԵԱՆՅԱՆ — Գրքն է 50 կ.
Վ աճառ վում է Կենդանու-
կան և Կովկասեան գրաւա-
ճառ անոցներում:

6—6

Լ Ո Յ Ս Տ Ե Ս Ա Ի

ԳԱՆԴԱՆՈՒ ՕՂԱԻ

Կովկասի երեք արարուածով
Հեղինակութիւն Գ. ՍՈՒՆ-
ԴՈՒԿԵԱՆՅԱՆ — Գրքն է 50 կ.
Վ աճառ վում է Կենդանու-
կան և Կովկասեան գրաւա-
ճառ անոցներում:

6—6

Լ Ո Յ Ս Տ Ե Ս Ա Ի

ԳԱՆԴԱՆՈՒ ՕՂԱԻ

Կովկասի երեք արարուածով
Հեղինակութիւն Գ. ՍՈՒՆ-
ԴՈՒԿԵԱՆՅԱՆ — Գրքն է 50 կ.
Վ աճառ վում է Կենդանու-
կան և Կովկասեան գրաւա-
ճառ անոցներում:

6—6

Լ Ո Յ Ս Տ Ե Ս Ա Ի

ԳԱՆԴԱՆՈՒ ՕՂԱԻ